

BEREDSKABSPLAN VED ÆRESRELATEREDE KONFLIKTER, NEGATIV SOCIAL KONTROL OG EKSTREMISME

Forebyggelse, opsporing og handling

Godkendt i Byrådet d. 29. april 2024

Ikast-Brande
Kommune

Indhold

Intro til beredskabsplanen.....	2
Æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol.....	2
Definitioner	2
Forebyggelse	3
Opsporing	3
Handleguides.....	4
Ekstremisme	5
Definitioner	5
Opsporing af ekstremisme.....	5
Handleguide	5
Infohus Holstebro.....	6
Implementering af beredskabet	6
Revidering af beredskabet.....	6
Vigtige kontaktoplysninger	7

Intro til beredskabsplanen

Formålet med beredskabsplanen mod æresrelaterede konflikter, negativ social kontrol og ekstremisme er, at medarbejdere i Ikast-Brande Kommune ved, hvad de skal gøre for at forebygge, opspore og handle på mistanke om netop det. Ved at forebygge og håndtere bekymringer om æresrelaterede konflikter, negativ social kontrol og ekstremisme er formålet at styrke medborgerskab og tillid i samfundet.

Beredskabsplanen er udarbejdet i Børne- og Familieafdelingen i Ikast-Brande Kommune, og er godkendt af Børne-, Kultur- og Fritidsudvalget og i Byrådet.

Kravet om beredskabsplan mod negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme er lovfastsat i Barnets Lov § 15, stk. 2.

Målgruppen for dette beredskab er medarbejdere i Ikast-Brande Kommune, som møder børn, unge og familier i deres arbejde.

Første del af beredskabet handler om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Sidste del handler om ekstremisme.

Æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol

Definitioner

Konflikter i familier er forholdsvis almindelige, og det er ikke alle konflikter, som kan karakteriseres som en æresrelateret konflikt (ÆEK) eller negativ social kontrol (NSK).

ÆEK og NSK kan være vanskelige begreber at arbejde med, og der er derfor behov for, at begreberne er tydeligt defineret. I Ikast-Brande Kommune tager vi udgangspunkt i definitionerne fra den nationale handlingsplan mod æresrelaterede konflikter fra 2016.

Æresrelaterede konflikter: Æresrelaterede konflikter er konflikter, som knytter sig til familier, hvor man har en opfattelse af, at et familiemedlem har krænket familiens ære. Æresrelaterede konflikter er ikke knyttet til én bestemt kultur eller religion.

Negativ social kontrol: Negativ social kontrol i forhold til æresrelaterede konflikter handler om handlinger, styring, kontrol eller sanktioner, som i væsentlig grad hæmmer eller begrænser den enkeltes livsudfoldelse, valg, adfærd og rettigheder. Denne beredskabsplan omhandler situationer, hvor der opstår negativ social kontrol som en del af æresrelaterede konflikter¹.

”Familiens ære” er knyttet til en opfattelse af familien som en samlet enhed, hvor den enkeltes handlinger kan påvirke hele familiens ære positivt eller negativt. ÆEK handler ofte om seksualitet; herunder kæresteforhold, valg af ægtefæller, seksualitet og kønsidentitet. Familien kan både omfatte den nære familie og den udvidede familie – også på tværs af landegrænser. Familiens ære skal således opretholdes både over for familiens netværk lokalt, men også transnationalt. Vær derfor særligt opmærksom, hvis der beskrives konflikter, hvor familiens bredere netværk/udvidede

¹ NSK kan opstå i mange forskellige miljøer – også hvor der ikke er æresrelaterede konflikter. Det er altid bekymrende, hvis børn eller unge er underlagt negativ social kontrol, og det er noget man som fagperson skal reagere på. Brug guiden ”fra bekymring til handling”.

familie bliver inddraget i konflikterne. NSK i forhold til ÆEK kan forekomme i nære relationer, netværk, gruppering mv. Det kan både være drenge og piger, mænd og kvinder, som bliver udsat for negativ social kontrol i en sådan grad, at de ikke har mulighed for at træffe afgørende og selvstændige beslutninger i forhold til valg af venner, ægtefælle, seksualitet, trosretning, uddannelse, arbejde, mm.

Forebyggelse

Forebyggelse af negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter handler om at understøtte dialog, viden om børns rettigheder og integration.

Hvis man ønsker at forebygge negativ social kontrol, så kan man fx:

- Undervise børn i deres rettigheder (fx på skoler). App'en "Mærk" kan bruges.
- Styrke dialogen med forældre, som udviser utryghed ved, at deres søn eller datter skal deltage i idræt/svømning/lejrskole eller andet. Herunder finde ud af, om der er ubegrundet frygt eller misforståelser, som kan opklares. Alt sammen med henblik på at sikre børn og unges deltagelse i fællesskabet.
- Andre initiativer som styrker viden, integration mv.

Opsporing

Lærere, pædagoger, sundhedsplejersker, socialrådgivere og andre, som møder børn og unge i deres daglige arbejde, skal være opmærksomme på opsporing af mistriksel – herunder også opsporing af negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter.

Bekymringstegn, som knytter sig til negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter, kan eksempelvis være:

- Følges konsekvent af forældre, søskende eller anden familiemedlem til og fra skole.
- Ændring af påklædning og fremtræden.
- Mange sociale restriktioner af barnet eller den unge; eksempelvis i forhold til adfærd, venskaber, fritid, klasseaktiviteter, lejrskole, kommunikation via mobil og sociale medier og uddannelsesvalg.
- Kontrol og overvågning.
- Dobbeltliv af hensyn til familien.
- Styring, kontrol eller sanktioner, der i væsentlig grad hæmmer eller begrænser den enkeltes livsudfoldelse, adfærd, valg og rettigheder.
- Isolering, indespærring, trusler, fysisk og psykisk vold, pres, undertrykkelse eller lignende problematikker.
- Mistanke om genopdragelsesrejser/ufrivilligt udenlandsophold.
- Familien skal rejse til forældrenes hjemland i en længere periode.
- Der tales om forlovelse i hjemmet.
- Søster eller bror har været udsat for pres fx til ægteskab.
- Henvendelser fra netværket med konkret viden om æresrelateret konflikt.
- Den unge stikker af, grundet frygt for tvunget ægteskab (fx fordi den unge har opdaget en flybillet, bryllupstøj er købt eller lign.).

Andre tegn på mistriksel, som KAN være tegn på negativ social kontrol:

- Frygt for at tage hjem.
- Ulovligt fravær i skolen.

- Mistanke om fysisk/psykisk vold (OBS på beredskabsplan vedrørende vold og overgreb).

Men det kan også være, at tegnene ikke er så tydelige som dem, der er beskrevet ovenfor. Nogle gange er tegnene mere diffuse – fx at barnet eller den unge ændrer adfærd, bliver mere trist og indadvendt, eller mere aggressiv og opfarende.

Hvis man som fagperson får mistanke om, at et barn eller en ung er udsat for negativ social kontrol, eller er involveret i en æresrelateret konflikt, så har man pligt til at underrette Børne- og Familieafdelingen, jf. underretningspligten.

I forbindelse med underretninger om negativ social kontrol er det vigtigt at:

- Brug gerne socialfaglige medarbejdere, opsøgende medarbejdere eller Forebyggelse Børn og Unge mhp. at kvalificere din bekymring.
- Ikke at orientere forældrene om underretningen, hvis der er mistanke om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol.
- Hvis sagen er akut, så kontakt Forebyggelse Børn og Unge på Tlf.: 30 67 04 07 (uden for kommunens åbningstid kontaktes politiet på 114 i akutte sager).

Handleguides

1. Familieafdelingen modtager en underretning vedrørende mistanke om negativ social kontrol eller æresrelaterede konflikter.
2. Sagen screenes jf. Barnets Lov § 18.
3. Forvaltningslovens § 19, stk. 2 rummer mulighed for at undlade at partshøre forældrene i underretningen, hvis det er dem, der udøver negativ social kontrol.
4. Familieafdelingen foretager en uanmeldt børnesamtale (dvs. uden at orientere forældrene)
 - a. Vær opmærksom på barnets ret til en bisidder
 - b. Vær opmærksom på, om der er andre søskende, som også er udsatte
5. Kontakt Sikkerhedskonsulenterne i Region Midt mhp. hjælp til risikovurdering (ikke obligatorisk, men anbefalet).
6. Der foretages risikovurdering INDEN forældrene inddrages jf. Barnets Lov § 18, stk. 3.
7. Overvej om der skal ske politianmeldelse, og søg gerne sparring hos politiet. Se kontaktoplysninger på sidste side.
8. Kontakt Børnehus Midt, hvis der er mistanke om vold eller overgreb. Det er obligatorisk, hvis der er mere end én sektor involveret – politi (hvis der er foretaget anmeldelse) /sundhedsvæsen/sociale myndigheder.
9. Skab sikkerhed for barnet (se nedenfor). Der skal laves en plan for barnets sikkerhed inden forældrene kontaktes.
10. Lav en afdækning eller børnefaglig undersøgelse jf. Barnets Lov § 19 og 20.

Særligt i forhold til at skabe sikkerhed (Børne- og familieafdelingen):

- Hvis et barn eller en ung føler sig truet, så skab sikkerhed for barnet før du involverer forældrene i bekymringerne.
- En sikkerhedsplan kan fx indeholde: Hvad gør barnet, hvis situationen eskalerer? Hvem skal barnet kontakte? Hvis barnet mister sin telefon? Hvem reagerer, hvis barnet ikke kommer i skole? Eller hvis vi ikke hører fra barnet – hvor længe kan vi gå uden kontakt?
- Vær opmærksom på, at det kan være problematisk at kontakte barnet på barnets egen telefon, da den muligvis bliver overvåget. Lav derfor aftaler med barnet om, at han/hun kontakter dig.
- Man kan også lave aftale med barnet om, at bestemte emoji eller ord betyder fx SOS

- Hvis et barn skal opholde sig et hemmeligt sted, så vær opmærksom på at skabe digital sikkerhed (slukke lokalitetstjenester, find my iphone, netbank, mit-id, mail osv. samt evt. ændre passwords.). [Link til anbefalinger om digital sikkerhed.](#)
- Undgå at bruge taxa, når et barn eller en ung skal transporteres til et hemmeligt sted. Kontakt politiet for assistance.
- Hvis barnet stadig opholder sig hos familien, så aftal en sikkerhedsplan.

Ekstremisme

Dette afsnit omhandler kommunens forpligtelser til at handle, hvis der er mistanke om, at et barn eller en ung er ved at blive radikaliseret og/eller udviser ekstreme holdninger.

Definitioner

Ekstremisme betegner personer eller grupper, som begår eller søger at legitimere vold eller andre ulovlige handlinger med henvisning til samfundsforhold, som de er utilfredse med.

Radikalisering betegner en kortere eller længerevarende proces, hvor en person tilslutter sig ekstremistiske synspunkter eller legitimerer sine handlinger efter ekstremistisk ideologi.

Opsporing af ekstremisme

Individuelle opmærksomhedspunkter. Vær opmærksom, hvis barnet eller den unge:

- Opsøger hjemmesider, litteratur eller film med ekstremistiske eller voldslegitimerende budskaber. Vær også opmærksom på børns grooming til ekstremisme i onlinefællesskaber.
- Truer, chikanerer eller udøver socialt pres over for andre.
- Er involveret i begivenheder med hadefulde eller voldslegitimerende budskaber.
- Udbreder voldslegitimerende budskaber, eksempelvis via sociale medier.
- Viser stor optagethed af en bestemt sag eller person.
- Udtrykker foragt for og intolerance over for andres holdninger.
- Har en prædikende og moraliserende adfærd.
- Udviser tilknytning til ekstreme budskaber gennem sin påklædning, sit udseende eller brug af totalitære symboler.
- Udviser voldsparathed, fx ved at være involveret i voldshandlinger eller voldelige sammenstød.
- Viser interesse for at rejse til udlandet og deltage i konflikter eller træningsaktiviteter, hvor ekstreme grupper er involveret.

Opmærksomhedspunkter om sociale forhold og personens netværk

- Har social omgang med personer eller grupper, som har ekstreme holdninger.
- Isolerer sig og tager afstand fra familie og hidtidige venskaber.
- Afbryder fritidsinteresser, uddannelse, opsiger fritidsjob og anden tilknytning til det omgivende samfund.
- Færdes i miljøer med let adgang til våben.

Handleguide

Hvis du arbejder i skole, dagtilbud eller et andet sted, hvor du har kontakt med børn og unge, og får mistanke om at et barn eller en ung er involveret i ekstremisme, så skal du kontakte Forebyggelse Børn og Unge og få sparring på din bekyrning.

Hvis du arbejder i Forebyggelse Børn og Unge, Familierådgivningen eller Familiehuset, så kontakt politiet og derefter Infohus Holstebro (se kontaktoplysninger på sidste side).

Uden for kommunens åbningstid kontakt den nationale hotline mod radikaliserings på: 4174 9090. Åben dagligt kl. 08:00-22:00.

I tilfælde af akutte bekymringer eller situationer, hvor borgeres sikkerhed er i fare, skal der tages direkte kontakt til politiet på 114.

Infohus Holstebro

Infohus Holstebro er et kriminalpræventivt samarbejdsforum mellem kommuner og Midt og Vestjyllands Politi. Både borgere og fagpersoner kan henvende sig til Infohus med bekymringer om ekstremisme og radikaliserings. I Infohuset samles relevante fagpersoner, som analyserer og vurderer bekymringer. Afhængig af bekymringens karakter involveres andre fagprofessionelle. Det kan være myndighedsrådgivere, psykiatrien, kriminalforsorgen eller andre relevante samarbejdspartnere.

Implementering af beredskabet

Implementeringen af beredskabsplanen indeholder følgende aktiviteter:

- Information om beredskabsplanen til udvalgte repræsentanter for skoler
- Information om beredskabsplanen til SSP og Socialfaglige medarbejdere
- Information om beredskabsplanen til PPR og Sundhedspleje
- Information om beredskabsplanen til Forebyggelse Børn og unge og Familierådgivningen og Familiehuset

Der kan udarbejdes en pixi-udgave til praktikere.

Ovenstående aktiviteter kan gentages efter behov – og gerne i forbindelse med revideringer.

Ansvarlig for implementeringen: Børne- og Familiechef.

Revidering af beredskabet

Beredskabet revideres løbende, ved behov – og senest hver 4. år.

Beredskabet godkendes i Byrådet i forbindelse med revidering (mindre, administrative rettelser kræver ikke politisk godkendelse).

Vigtige kontaktoplysninger

Afdeling/institution	Kontaktoplysninger
Forebyggelse Børn og Unge	Tlf.: 30 67 04 07 (alle hverdage i kommunens åbningstid)
Politi	114 (ved akutte/farlige situationer samt uden for kommunens åbningstid) Lars Boe Larsen: 20 57 57 13
Sikkerhedskonsulenterne i Region Midtjylland	Bettina, 41 87 20 49, bgra@aarhus.dk Heidi, 41 87 26 18, brhei@aarhus.dk Mette, 41 87 44 64, mbach@aarhus.dk Bugge, 23 84 48 24, bulip@aarhus.dk
Infohus Holstebro	Torben Thy Wadsbach, Midt og Vestjyllands politi: 40 26 09 38 Frej Andersen, Forebyggelse Børn og Unge er lokal Infohus-vidensperson.
SSP-kordinator	Aileen Harris: 24 76 41 70
Børnehus Midt	Tlf.: 89 40 11 04
Red center, rådgivning	https://red-center.dk/
Red center, safehouse Jylland	Tlf.: 55 78 20 10
VISO	Tlf.: 72 42 40 00

Nyttige links:

Center for dokumentation og indsats mod ekstremisme: www.stopekstremisme.dk

Nationalt center mod æresrelaterede konflikter: <https://nc-maerk.dk/>

Styrelsen for international rekruttering og integration: <https://siri.dk/>